

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת שבת

פרשת שמות דפים פח~צד

דרך ישרה תמצית הדף

פח דף

- א. תליתאי 1. התורה. 2. העם. 3. משה. 4. הגבלה כרבנן. 5. חדש סיון.
- ב. אגדות קבלת התורה 1. ויתיצבו בתחתית ההר מכאן שה' כפה עליהם הר כגיגית, וזו מודעה רבא לאורייתא, ואעפ"כ קבלוה מאהבה בימי אחשורוש. 2. הארץ בתחילה יראה שמא תחזור לתוהו ובהו, ואח"כ שקטה כשישראל קיבלו את התורה. 3. כשהקדימו ישראל נעשה לנשמע ששים ריבוא מלאכי השרת עטרום בכתרים, וכאשר חטאו ק"כ ריבוא מלאכי חבלה פרקום, ומשה נטלם ועתידים לחזור לנו. 4. כאשר ישראל הקדימו נעשה לנשמע, יצתה בת קול ואמרה מי גילה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשין בו. 5. כתפוח שפריו קודם לעליו, כך ישראל הקדימו נעשה לנשמע. 6. הצדוקי אמר לרבא שהם עם פזיז, וענה לו שנאמר עלינו תומת ישרים תנחם. 7. לבבתיני באחת מעיניך, ולכשתעשי בשתי עיניך. 8. עלובה כלה מזנה בתוך חופתה, ועדיין נשארה חביבותא שנאמר נתן ריחו ולא הסרית. 9. ד"ת הם כנגיד שבידו להמית ולהחיות.
- ג. כל דבור שיצא מפי ה' 1. נחלק לשבעים לשונות. 2. נקשרו שתי כתרים כמו נגיד. 3. נתמלא העולם בשמים. 4. פרחח נשמתן וחיזו בטל של תחיית המתים. 5. חזרו י"ב מיל אחורה.

פח דף

- א. משה רבינו 1. מלאכי השרת אמרו לה' מה לילוד אשה בינינו, ואחזו בכסא הכבוד וענה להם שעשרת הדברות לא נוגעים אליהם, מיד נעשו אוהביו ונתנו לו מתנות, ומלאך המות לימדו שהקטורת עוצרת מגיפה. 2. השטן חיפש את התורה, וחיפש בשמים ובארץ בתהום ובים עד שבא למשה, ובגלל שלא רצה להחזיק טובה לעצמו לפיכך נקראת על שמו. 3. משה ראה שה' קשר כתרים לאותיות, וה' א"ל היה לך לעזרני. 4. כשמשה בושש מלרדת השטן ערבב את העולם ואמר להם באה שעה ששית, ואף הראה את דמות מטתו ואז אמרו כי זה משה האיש.
- ב. מדוע נקרא שמו הר סיני 1. להו"א ניסים, ודחי א"כ לימא ניסאי. 2. סימן טוב, ודחי א"כ סימנאי. 3. שירדה עליו שנאה לעכו"ם. 4. כך שמו.
- ג. השמות של מדבר סיני ומדוע 1. צין, שעליו נצטוו. 2. קדש, שנתקדשו עליו. 3. קדמות, שניתנה עליו התורה הקדומה. 4. פארן, שפרו ורבו עליה. 5. חורב, כך שמו, או שירדה עליו חורבה לעכו"ם.
- ד. האבות 1. לא בקשו על הגלות, אברהם בידוע תדע, יצחק ברך את עשיו, וביעקב נאמר אנכי ארד. 2. לעת"ל ה' יאמר בניך חטאו, אברהם ויעקב יאמרו ימחו על קדושת שמך, ויצחק עושה חשבון דלא חוטאים עד גיל כ' וכן בלילה ובשעת האכילה ובית הכסא, ולוקח עליו שהרי הוקרב עולה. 3. יעקב היה צריך לרדת למצרים בשלשלאות של ברזל, אבל זכותו גרמה לו.

צד דף

- א. השיעורין בהוצאה 1. עצים כדי לבשל ביצה קלה, אף שאינו עב. 2. תבלין מצטרפין כשיעור לתבל, וזהו

במיני מתיקה. 3. קליפים לצביעה, לצבוע בגד קטן, ובסממנים שרויים סגי לדוגמא. 4. מי רגלים נתר ובורית קמוניא ואשלג לכיבוס בגד קטן, ולרבי הודה כדי להעביר כתם של דם נדה, ובורית להו"א זהו חול או גפרית, ולמסקנא אהלא. 5. קופת רוכלין חייב אחת. 6. ב' נימין מזנב סוס ופרה, ומקשה של חזיר אחת. 7. צורי דקל שתים ותורי דקל אחד.

ב. שיעור זרעונין 1. לנטיעה שתים. 2. לאכילה אחת. 3. להסיק לביצה קלה. 4. לחשבון ב' או ה'. 5. במשנה זרעוני גינה פחות מכגורגרת ולריב"ב חמישה, לפי שאין אדם טורח להוציא נימא אחת לזריעה.

ג. הדברים ששיעורם בכל שהוא, ולמה נצרך 1. פלפלת, לריח הפה. 2. עטרן, לכאב חצי ראש. 3. בשמים, להריח. 4. ריח רע, לעשן חולים. 5. ארגמן. 6. בתולת ורד אחת. 7. מתכות, לדרבן. 8. מצניעין לגנוז מאבני המזבח, ולר"י אף משמשי ע"ז.

ד. השיעור בחגב 1. טהור חי כל שהוא כיון שמצניעים לקטן, ומת כגורגרת. 2. צפורת כרמים בכל שהוא אף מתה, כיון דהוי לרפואה שאוכל את חציו ולומד ואח"כ אוכל את החצי השני כדי לזכור את לימודו. 3. חגב חי טמא, לר"י חייב דאף בו הקטן משחק, ות"ק פליג להו"א שמא יאכלנו וקשיא דא"כ אף בטהור איכא בל תשקצו, ולמסקנא שמא ימות ויאכלנו ור"י לא חייש.

הלכן עלך פרק אמר רבי עקיבא ~ פרק עשירי המלניע

פרק צא

א. חיובי המצניע 1. המצניע והוציא חייב בכל שהוא וכל אדם חייב רק כשיעורו ולרשב"א אמרינן נתחייב זה במחשבתו של זה. 2. הוציא סתמא חייב מכיון שעושה על דעתו הראשונה. 3. אם חזר והכניסו חייב רק בכשיעור, אפילו שמקומו ניכר. 4. נמלך מאכילה לזריעה חייב, וא"צ שהעקירה וההנחה תהיה בחדא מחשבה. 5. חייב אפילו בחיטה אחת, וא"צ שיעור חשוב כגון כזית.

ב. האיבעיות במצניע 1. הוציא חצי גרוגרת לזריעה ותפחה ונמלך לאכילה, אך אילו שתק היה מחויב. 2. הוציא גרוגרת לאכילה וצמקה ונמלך לזרוע דאילו שתק היה פטור, האם אזלינן בתר השתא. 3. צמקה בע"ש ותפחה, האם יש דיחוי לענין שבת. 4. זרק כזית תרומה לבית טמא ומשלים לכביצה ובא כאחד, האם הטומאה מחשיבתו או דתמיד בעי גרוגרת.

ג. המוציא אוכלין ונתנם על איסקופת כרמלית ואח"כ הוציאן פטור לפי שלא עשה מלאכתו בבת אחת וכן בקופה, ומייתי דלחזקיה אגד כלי אינו אגד אף בכלי מלא קישואין, ולרבי יוחנן הוי אגד ופטור אף במלאה חרדל. והשמועות 1. הלשון במשנה אע"פ שרוב פירות מבחוץ פטור, לחזקיה מלאה חרדל נעשה כמי שהוציא את כל הקופה, ולרבי יוחנן פטור ברוב ואפי' אם כל הפירות בחוץ. 2. המוציא קופת הרוכלין פטור, לרבי יוחנן אף בצררי ולחזקיה דווקא באגודות ארוכות דאגידי בפנים. 3. הגונב כיס בגרירה פטור משום קלב"מ וכדלקמן. 4. המוציא פירות בידו למטה משלשה טפחים, פליגי אם אגד גופו הוי אגד ובכלי פליגי באגד כלי, ומתני' דפטר איירי שהיה למעלה מג' טפחים.

ד. הגונב כיס בגרירה פטור משום קלב"מ, ומוקי 1. להו"א שהוציא דרך שוליו. 2. בנסכא. 3. למסקנא שאין שנצין או שהם כרוכים.

פרק צב

א. צורת החיוב בהוצאה 1. בימינו. 2. שמאלו. 3. חיקו. 4. על כתיפו. ב. צורת הפטור בהוצאה 1. כלאחר ידו. 2. ברגלו. 3. בפיו. 4. במרפקו. 5. באזנו. 6. בשערו. 7. פונדתו. 8. בין פונדתו לחלוקו. 9. בשפת חלוקו מנעלו וסנדלו.

ג. מנין שהמוציא משאוי למעלה מעשרה טפחים חייב 1. נשאו במוטות את המזבח שהיה עשר אמות כמו המשכן, ושליש נמצא מלמעלה. 2. ארון תשעה וכפורת טפח ונושאים על הכתף, וא"א ללמוד ממשא על נושאי הארון מכיון שהשכינה לא שורה אלא על חכם גיבור ועשיר.

ד. הוציא ע"ג ראשו 1. להו"א חייבים כמו בהוצל. 2. רק בהוצל חייבים. 3. למסקנא אף בהוצל פטורין, משום דבטלה דעתם אצל כל אדם.

ה. המתכון להוציא לפניו ובא לאחריו פטור ואיפכא חייב, ואשה החוגרת בסניר ומקבלי פיתקין לר"י בכל גווני חייבין. והקושיא 1. לאחריו ובא לפניו נמי לא נעשתה מחשבתו, ולר"א אמרינן תברא, ודחי דנתכון לשמירה פחותה ועלתה בידו שמירה מעולה. 2. קשיא דיוקא בדין לאחריו ובא לאחריו, ודחי דלמא חייב

וקאמר דלא מיבעי שחייב בנעשית מחשבתו אלא חייב אפילו כשלא נעשית מחשבתו. 3. בנתכון לאחריו ובא לאחריו, להו"א זו מחלוקת תנאים בפונדתו למעלה דקאמר רבי יהודה שאף לאחריו חייב ומשמע דלחכמים פטור, ודחי דלכו"ע חייב ור"י מייתי להו ממה דמודו.

פ"ד צ"ג

- א. המוציא ככר לרה"ר חייב ושנים שהוציא והו פטורים ואם רק שנים יכולים להוציא לת"ק חייבים ולר"ש פטורים. והשיטות 1. זה יכול וזה יכול, לר"מ חייב ולר"י ור"ש פטור. 2. זה וזה לא יכול, לר"מ ור"י חייב ולר"ש פטור. 3. זה יכול וזה לא יכול, לכו"ע היכול חייב, ואידך הו מסייע ואין בו ממש.
- ב. דרשת הפסוקים 1. לר"ש איכא ג' מיעוטי שנאמר תחטא לגבי נפש ואחת ובעשותה, ואתי לאחד עוקר ואחד מניח, לשניהם יכולין ולהיכא דתרווייהו לא יכולין. 2. לר"י חד אתי לפטור יחיד שעשה בהוראת ב"ד, ור"ש לטעמיה שמחייב. 3. לר"מ איכא רק תרי מיעוטי, אבל שנים שעשו חייבים אפילו כשאחד יכול.
- ג. אמרינן דמסייע אין בו ממש, והשמועות 1. זב שיושב ע"ג בהמה ויש ארבע טליתות תחת ארבעת רגלי בהמה אינו מדרס כיון דיכולה לעמוד על ג', דאל"כ היו טמאים וכדין זב המתהפך. 2. משענת הסוס על ידיו, אבל רגליו הו רק מסייע וטהורה. 3. רגלו אחת על האבן ויכול לעמוד על רגל אחת, עבודתו כשירה. 4. קיבל בימין ושמאל מסייעתו, עבודתו כשירה.
- ד. אמרינן שר"מ מחייב שנים שעשו אף בזה יכול ובה יכול, ונחלקו אמוראי האם בעינן שיעור לכל אחד או דסגי שיעור אחד לכולן 1. זב שנמצא ע"ג מיטה ויש ארבע טליתות תחת ארבעת רגלי המטה כולם טמאות ולא צריך שיעור זיבה לכל טלית, ש"מ שיעור אחד לכולן. 2. שנים שנעלו דלת גדולה על צבי אחד שניהם חייבים. 3. שותפין שגנבו וטבחו בהמה אחת חייבין. 4. שנים שהוציאו קנה של גרדי חייבין, ודחי דלמא יש בו לארוג מפה לכל אחד מהם.

פ"ד צ"ד

- א. המוציא אוכלין כשיעור פטור על הכלי, ובצריך לכלי חייב אף עליו, ומפרשינן 1. להו"א בהעלם אחד חייב שתיים. 2. שגג על האוכלין והזיד על הכלי. 3. למסקנא בנודע וחזר ונודע, ובמח' האם ידיעות מחלוקת.
- ב. המוציא חי במטה פטור, ומתני' אתיא 1. כר' נתן הסובר שחי נושא את עצמו. 2. אף כרבנן ומודו באדם, ופלוגתייהו רק בבע"ח.
- ג. בן בתירא מתיר למכור לגוי סוס מכיון שעושה בו מלאכה שבשבת לא חייבים עליה חטאת, וכמאן אתיא 1. להו"א אתיא אף כרבנן מכיון דלא משרבטי. 2. למסקנא אתיא רק כר"נ ובסוס הנושא עליו עופות לצוד.
- ד. החיוב בהוצאת אדם חי או מת 1. המוציא חי במטה פטור אף על המטה כיון שהיא טפילה לו. 2. מוציא מת במיתה או טומאה, לרבי יהודה חייב ולר"ש פטור דהוי מלאכה שאין צריך לגופה.
- ה. לר"ש פטור במלאכה שא"צ לגופה, ומפרשינן באיזה אופן ר"ש מחייב על הוצאה 1. לגופו, שצריך לחפור בקרדום. 2. לגופה, שצריך לתקן את הקרדום. 3. כ"ש לגופו ולגופה, כגון שהוציא ס"ת בכדי לקרות בו ולהגיהו.
- ו. החיוב בהוציא חצי כזית ממת 1. למ"ד דאמרינן אהני מעשיו, איירי אף שהוציא מכזית וחצי. 2. למ"ד דלא אמרינן אהני מעכשיו, איירי שהוציא חצי מכזית ומיעטו מטומאה. 3. לכו"ע המוציא חצי כזית משני כזיתים ומעלה פטור, שהרי עדיין נשאר יותר מכשיעור.
- ז. על נטילת שערו וצפרניו זו בזו ר"א מחייב מדאורייתא ולחכמים הוי שבות, והמחלוקת 1. פליגי ביד, אבל בכלי לכו"ע חייב. 2. פליגי במוציא לעצמו, ולחבירו אף ביד חייב. 3. הנוטל שיערה אחת ר"א מחייב וחכמים מחייבים רק בשתיים וה"ה בקרחה, ולכו"ע המלקט לבנות מתוך שחורות חייב אף באחד כיון שמתקן וכן איכא בהא לא ילבש.
- ח. נטילת צפרנים 1. פירשו רובן, אם מצערות אותו ביד שרי ובכלי אסור. 2. בפירשו רק מקצתן, ביד פטור אבל אסור ובכלי חייב.
- ט. המקור לחייב בקישוטי נשים 1. להו"א גודלת משום אורגת, כוחלת כותבת, פוקסת טווה. 2. למסקנא כוחלת צובעת, גודלת ופוקסת בונה, ולעצמה חייבת ולחברתה פטורה.

בקרוב יופיעו בס"ד מסכתות יבמות וכתובות!

א דף פח

- א. צורת החיוב על הוצאה מרשות לרשות (4)
- ב. צורת הפטור בהוצאה (9)
- ג. מנין שהמוציא משוי למעלה מעשרה טפחים חייב (2)
- ד. דין המוציא ע"ג ראשו (3)
- ה. הקושיא בנתכון להוציא לפניו ובא לאחריו, והתי' (3)

- א. היכן מצינו תלייתאי בקבלת התורה (5)
- ב. אגדות קבלת התורה (9)
- ג. כל דיבור שיצא מפיו ה' (5)

א דף פט

- א. השיטות בשנים שעשו מלאכה יחד (3)
- ב. דרשת הפסוקים בשנים שעשאוה (3)
- ג. השמועות במסייע שאין בו ממש (4)
- ד. המח' לר"מ צריך שיהא שיעור לכל א' והשמועות (4)

- א. אגדת משה רבינו (4)
- ב. מדוע נקראת שמו הר סיני (4)
- ג. השמות של מדבר סיני, ומדוע (5)
- ד. דברי האבות (3)

א דף צ

- א. המוציא אוכלין וצריך לכלי כיצד חייב שתים (3)
- ב. המד' דהמוציא חי במיטה פטור (2)
- ג. המד' שמתיר למכור לגוי סוס (2)
- ד. החיוב בהוצאת אדם חי או מת (2)
- ה. באיזה אופן ר"ש מחייב על הוצאה שצריכה לגופה (3)
- ו. החיוב בהוציא חצי כזית ממת (3)
- ז. המח' בנטילת שערותיו וצפרניו, והמקרים (3)
- ח. נטילת צפרנים (2)
- ט. מקור החיוב בקישוטי נשים (2) הדרן!

- א. השיעורין בהוצאה (7)
- ב. שיעור זרעונים (5)
- ג. הדברים ששיעורם בכל שהוא, ולמה נצרך (8)
- ד. השיעור בחגב, ומ"ט (3) הדרן!

פרק עשירי - המצניע

א דף צא

- א. חיובי המצניע (5)
- ב. האיבעיות במצניע (4)
- ג. המח' באגד כלי, והשמועות (4)
- ד. הגונב כים בגרירה, המקרה (3)

א דף צב

יצאן לאור בס"ד בסדרת "דרך ישרה" מסכתות:

ברכות עם מחודדין בפ"ד.

שבת מהדורה חדשה.

עירובין

סוכה

מגילה פורים עם מדרש, תוספתא, ותמצית מוזר יין לרמ"א

גיטין

קידושין - עם תורתך שעשועי, סימני הדף, ותוספתא

מנחות

חולין

בכורות עם הקדמות ומושגים

ערכין-תמורה

כריתות-מעילה

נדה

וכן הלאה, כסדר ה'דף היומיי'

בבא קמא

בבא מציעא

בבא בתרא א-ב

סנהדרין א-ב עם "יש סדר לגמרא" ותמצית כל המסכתא.

מכות שבועות

עבודה זרה הוריות עם מחודדין בפ"ד

זבחים

ציתן להשיג בטלפון 03-6168653 מחיר כל חוברת על הש"ס: 5 ₪

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.
עתיים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.

שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.
קיצור חודים מנוקד ומסודר.
קיצור אלשין רות
קיצור אלשין אסתר
קיצור אלשין איכה
 בקרבן בס"ד על ששה"ש ובהל"ב.

באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
איזוהי זון ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרבן בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל
 לפרטים תגובות והערות:
yesodot100@gmail.com